

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1861-01-12)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Martensen, Hans Lassen FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1861-01-12)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)*, Karl Schønbergs Forlag, s. 53. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-002-shoot-L0022522300020015.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (2. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

*Fra Laub til Martensen
Viborg, 12. Januar 1861*

Kjære Biskop Martensen! Jeg sender Dem hermed noget Trykt, tildeels af samme Art, som De tidligere nogle Gange har faaet, men tildeels ogsaa af en ny [„Til Menighederne i Viborg Stift“. 6te Januar 1861]. Jeg behøver ikke at sige Dem, hvormeget jeg ønsker, at De maatte kunne bifalde den nye, og finde Maaden, hvorpaa det er givet, nogenlunde vel lykket. Det er et Forsøg paa at fremkalde en Medvirksomhed fra Menighedens Side ad en anden Vei end den, som nu officielt forsøges, om hvilket Sidste jeg i ethvert Tilfælde maa mene, at det er kun et Forsøg.

s. 54 For Deres kjære og indholdsrige Brev, som jeg fik for et Par Dage siden, maa jeg hjertelig takke Dem. Det har inderlig glædet mig, at De har forstaaet og endog kunnet videre udvikle mine Ord om Deres og Mynsters Prædiken. Dog maa jeg herom endnu tillade mig et Par Bemærkninger. Først vil jeg paa ingen Maade, at der ved min Lignelse maa tænkes paa det Kolde ved Stenen; men dernæst ligesaa lidt, at denne Lignelse maatte udelukke Tanken om en fortsat Udvikling af den indre Fylde til en større Rigdom i alt det Enkelte. At en saadan foregaaer, troer jeg endog kan paavises ved en Sammenligning mellem 1ste og 6te (den yngste og ældste) af Ordinationstalerne, ligesom jeg ogsaa at Andre har hørt det Samme i Anledning af Deres sidste Prædikener, kun at denne foregaaer fra eet Punkt, indenfra udad. — Sibbern taler i sin Kosmologi om den sporadiske Livsdannelse paa mange Punkter samtidig, hvorved Centralpunktet endnu ikke er traadt frem som saadant. Denne Uddannelse er vel den almindelige; men Deres er, saavidt jeg tør have nogen Mening, den Modsatte, fra et punctum saliens, der strax har gjort sig gjældende, og som vel maa behøve længere Tid, før det naaer ud til alle Puncter i Peripherien. Ihvor glad jeg derfor end er ved at see Dem voxe, kan jeg aldrig ønske eller tillade Dem at ønske (hvad jo heller ikke er Deres Mening ved at nævne Mynsters særegne Gave), at De skulde skifte denne Natur, hvorved De just er, hvad De skal være, f. Ex. for mig, der vistnok har hjemme paa den anden Side og trænger meget til en saadan „Støtte“ (statua og columna).

Jeg maa endnu berigtige en Misforstaaelse, som jeg selv har foranlediget, med Hensyn til mig selv. Ved den s. 55 „Gjennemarbeidelse“, som jeg yttrede, at mine Taler maatte behøve, dersom de skulde trykkes, har jeg ikke tænkt paa en saadan, som Mynster brugte ved sine første Prædikener. I denne Henseende er jeg, saavel med Hensyn paa Sagen som paa min Individualitet, aldeles enig med Dem (og jo med Mynster selv i den senere Tid; at han tidligere tænkte anderledes, kan vel netop forklares af den Tids Beskaffenhed). Hvad jeg tænkte paa, er at arbeide paa at naae tilbage til det oprindelige Udtryk, som paa Papiret kun er antydet til eget Brug, og efter flere Aars Forløb kun med Møie forstaaeligt for mig selv, saa at jeg maa studere mig ind i mit Udkast, for at kunne reproducere det levende. Mangen Gang vilde dette maaskee blive et Forsøg, som igjen maatte opgives; thi sætte noget Andet i Stedet, vilde jeg ikke. Ved de faa Taler, som jeg har haft Leilighed til at skrive fuldstændigt snart efter Holdelsen (som Præst brugte jeg dette Arbeide, saa ofte jeg kunde overkomme det, for at kontrollere mig selv), vilde jeg vist kun foretage meget ubetydelige Rettelser, eller, hvor disse ikke kunde forslaae, forkaste det Hele.

Da Boghandelen hos os (i Viborg) staaer paa et meget lavt Trin, har jeg først i disse Dage seet Paullis Tale over gamle Tryde. Jeg har havt megen Glæde af den: det er en troe og hjertelig Skildring af en elskelig Mand, som i flere Henseender har tiltrukket ogsaa mig meget, som, uagtet den store Forskjel, dog har bragt mig til at tænke paa Schleiermacher. Thi man kan jo ikke tvivle paa, at de Begge have meent af Hjertet, hvad de sagde: „at leve er mig Christus“, medens de dog Begge synes at have frygtet, at Christus ikke kunde vinde Skikkelse i dem, dersom han allerede havde en altfor bestemt s. 56 Skikkelse for dem. Til at sammenstille disse To (forøvrigt saa forskjeilige som Ro og Bevægelse) er jeg vel nærmest bragt ved i disse Dage paany at læse Deres „Om Autonomi“. Der har nemlig i denne Tid været saa Meget, som har ført mine Tanker til Dem (f. Ex. ogsaa en Yttring i Mynsters Breve), at jeg maatte tage nogle af Deres ældre Arbeider frem (ogsaa Mester Eckard), hvorefter jeg da befinder mig som efter et aandeligt Bad. —

Deres O. Laub.